ZZS/PFAS en gezondheid

Wij maken samen gezond gewoon

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabantse GGD'en

15 januari 2026

GGD West-Brabant

Inhoud

- Wat doet de GGD
- Gezonde leefomgeving en omgevingswet
- Invloed leefomgeving op gezondheid
- ZZS/PFAS en gezondheid

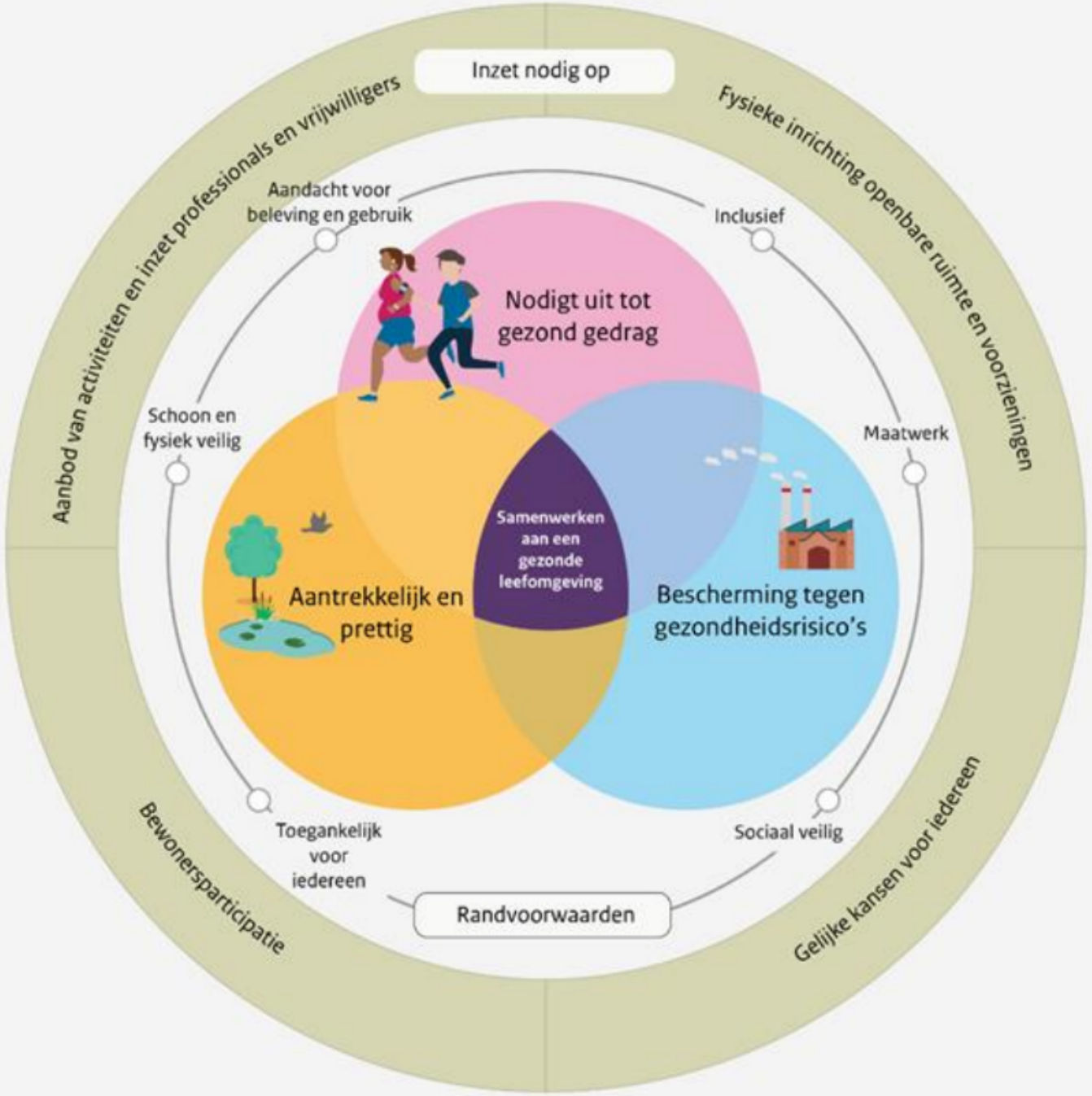
GGD West-Brabant

- Wij maken *samen* gezond gewoon
- Bewaken, beschermen en bevorderen van gezondheid en veiligheid

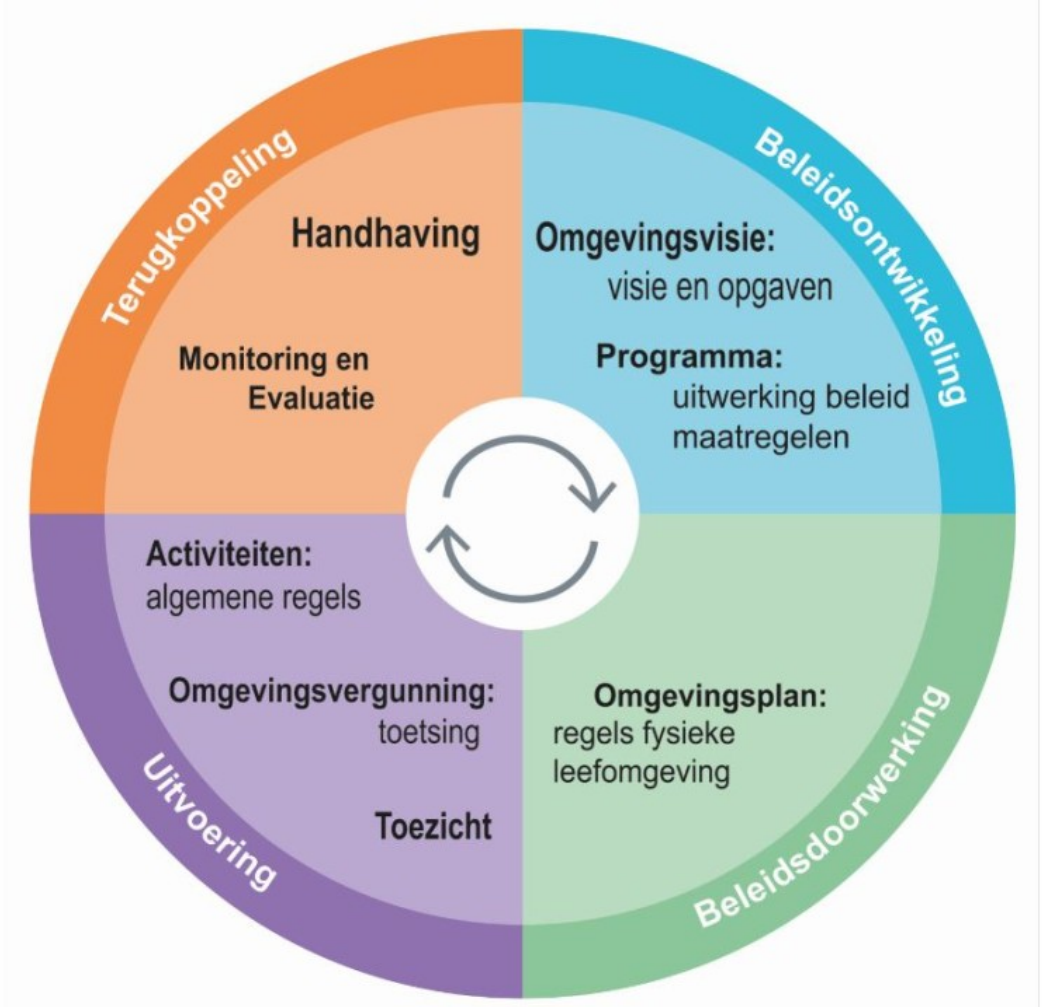
Gezonde leefomgeving

- Adviseur gemeenten op het thema gezonde leefomgeving
- Wet Publieke gezondheid
  - art 2c bewaken gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
  - art 16 advies GGD bij besluiten die gevolgen hebben voor de gezondheidszorg
- Health in all policies

Omgevingswet: handreikingen GGD

GGD Monitor/Brabantse omgevingsscan

Kernwaarden gezonde leefomgeving

Gemeenteprofielen gezonde leefomgeving

GGD Omgevingsadvies

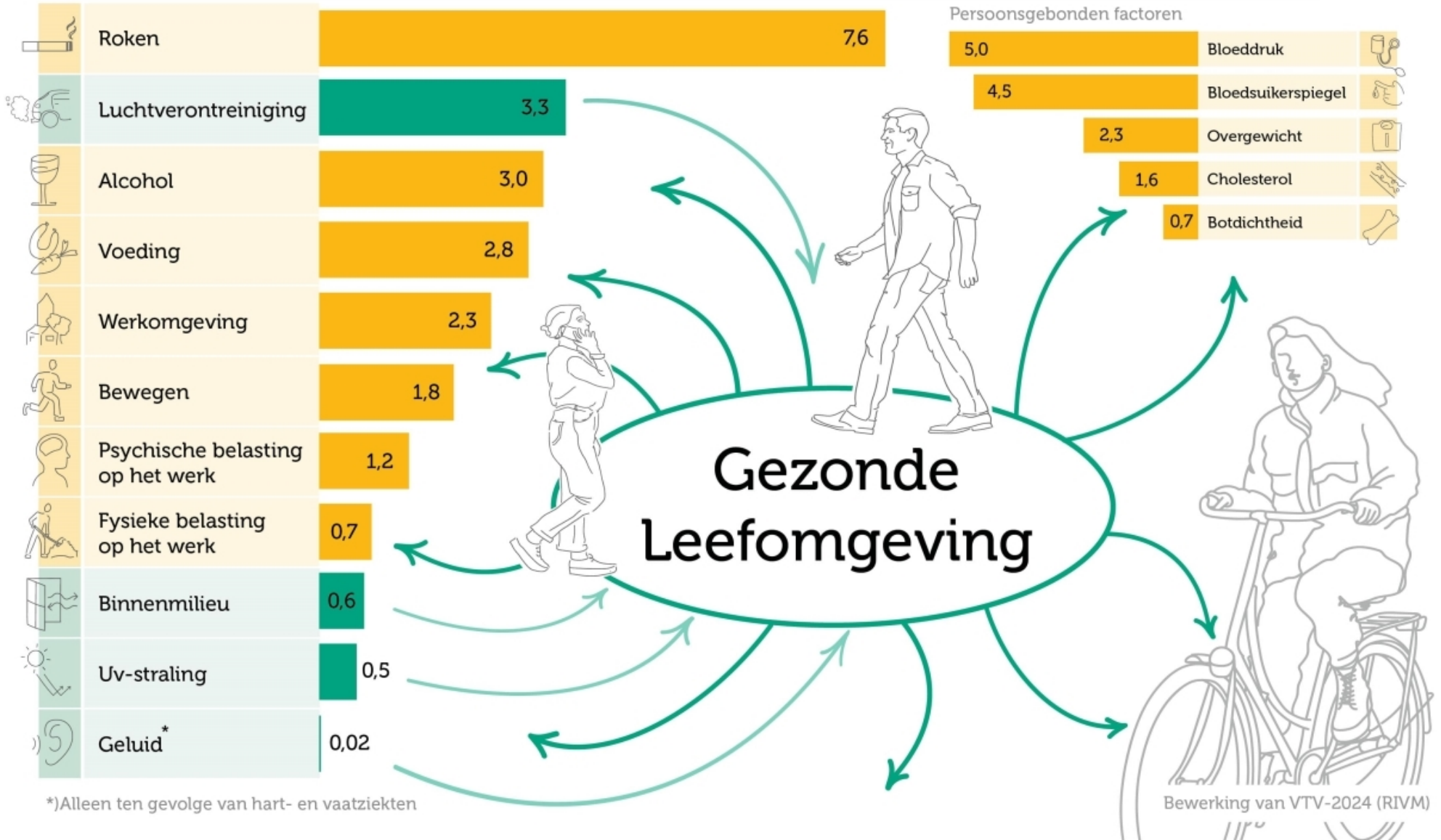
Handreiking gezonde planregels

Intern

Academische Werkplaats
Gezonde Leefomgeving

Bijdrage van determinanten aan ziektelast (in %)

Percentages kunnen niet worden opgeteld

*)Alleen ten gevolge van hart- en vaatziekten

Bewerking van VTV-2024 (RIVM)

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid

- bestaat uit 17 enthousiaste medewerkers, elk met hun eigen specialismen en aandachtsgebieden.
- werkt voor de drie GGD regio’s in Brabant.
- is dagelijks via beldienst bereikbaar voor vragen van inwoners en gemeenten.
- adviseert gemeenten en andere organisaties over gezondheid, milieu en veiligheid.
- levert Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS).
- speelt een rol in nazorg bij incidenten met gevaarlijke stoffen.

ZZS/PFAS en gezondheid

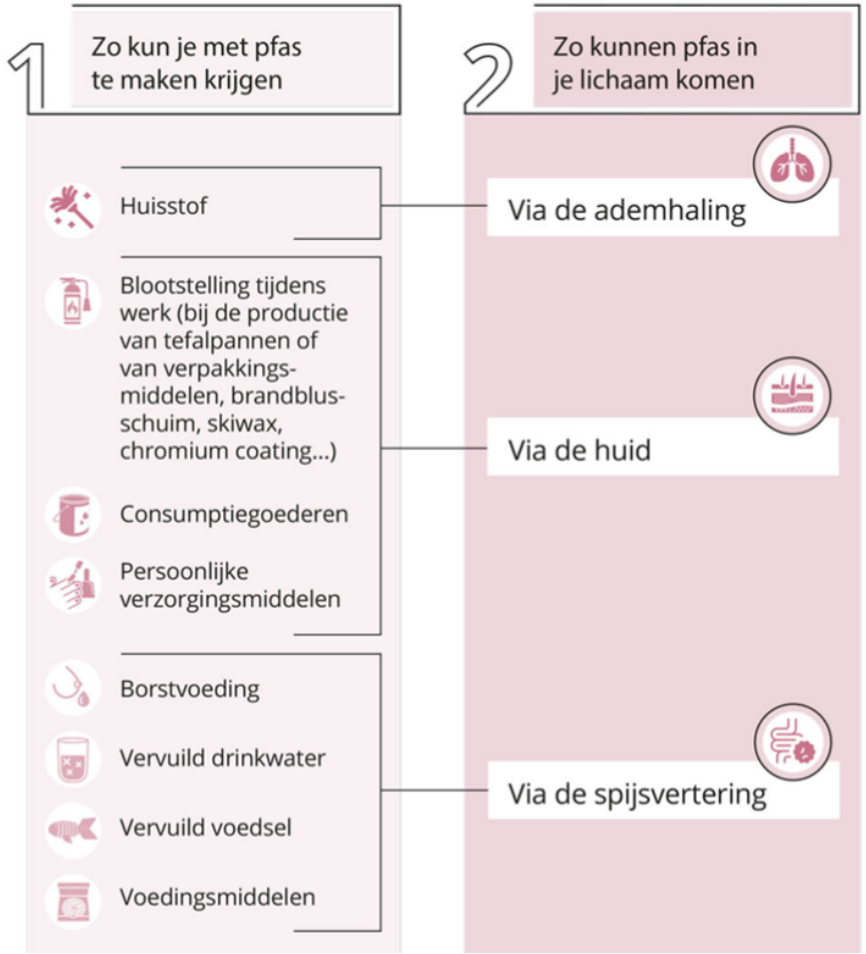
emissie → immissie → opname in het lichaam → functie verandering → risico's en vroege effecten → Gezondheids klachten → ziekte

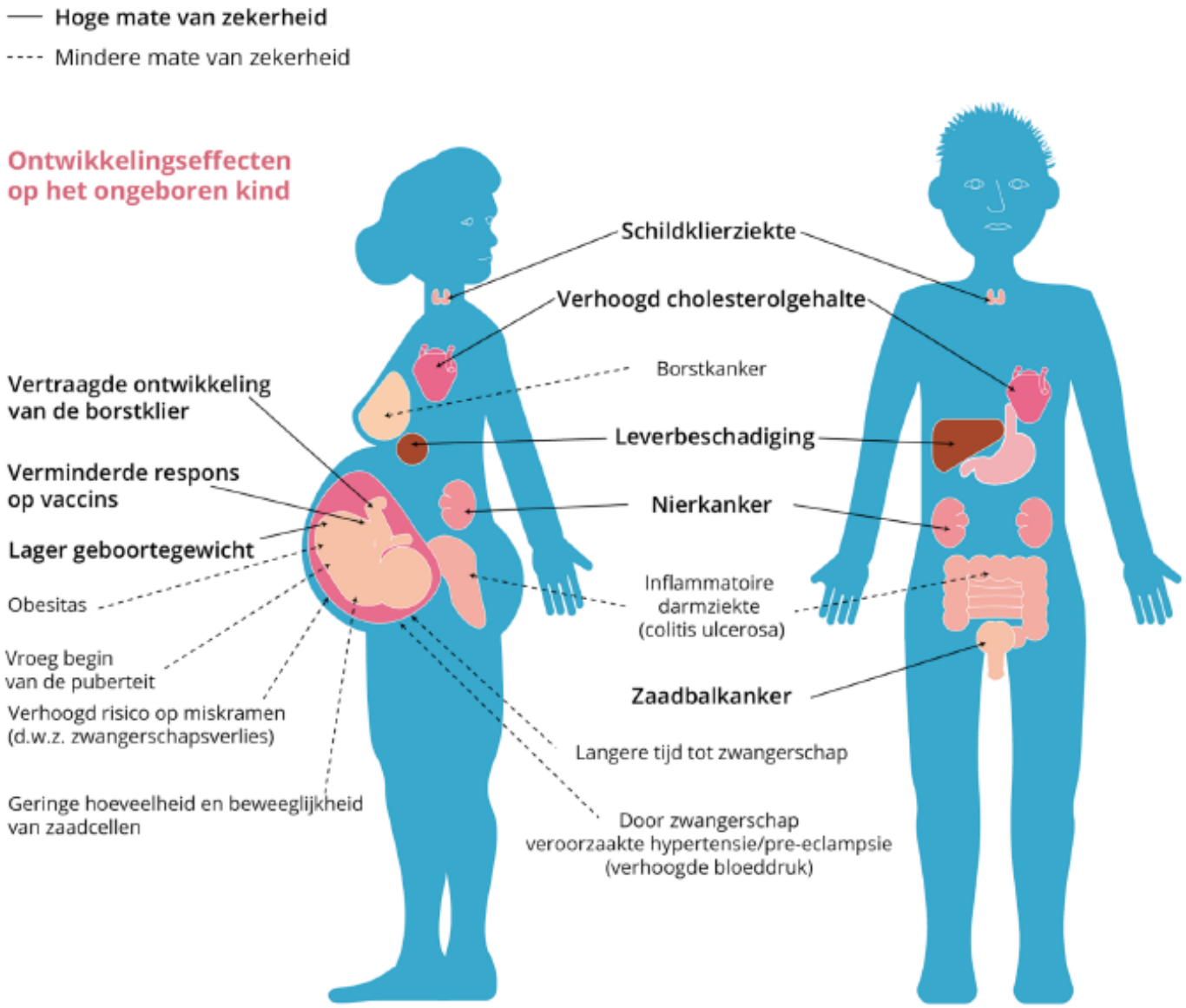
- ZZS hebben zorgwekkende eigenschappen
- Gezondheidsrisico wordt bepaald door eigenschappen van een stof **in combinatie met blootstelling**.
- Kans op ziekte ook bepaald door persoonsgebonden factoren

PFAS en gezondheid

Bron illustratie: Medisch Contact 15-12-2022

Bron: [Effecten van PFAS op de menselijke gezondheid — Europees Milieuagentschap (europa.eu)]

Kans op ziekte door PFAS

- Boven gezondheidskundige toetswaarde: gezondheidseffect niet uit te sluiten
- Verminderde werking immuunsysteem, verhoogde ‘leverwaarden’, verhoogd cholesterol, lager geboortegewicht
  → risicofactoren voor ziekte
- Bij vragen en zorgen over kanker vragen we door op type en blootstelling.
- Kans op ziekte hangt af van totale PFAS blootstelling en andere gezondheidsfactoren.

Duiding PFAS vanuit GGD

- PFAS probleem voor milieu en gezondheid
- Veel Nederlanders en Europeanen blootgesteld boven de gezondheidskundige grenswaarde (via voedsel, drinkwater)
- Nadelige gezondheidseffecten door PFAS dan niet uit te sluiten
- Overschrijding gezondheidskundige waarde betekent niet meteen dat iemand ziek wordt.
- Het betekent wel dat we deze stoffen uit de leefomgeving moeten weren. Dat gaat een tijd duren, daarom is een snel verbod noodzakelijk.

- Bredere context: anders omgaan met toestaan emissies, transparantere afweging van belangen.

Vragen?

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid van de Brabantse GGD'en is op werkdagen bereikbaar via milieu@ggdgmv.nl en 088- 639 2807.